

ھيجرەت

ھەلبەست: جۆھانن وۆلفگانگ فۇن گوۋتە*

وەرگىران ژ ئەلمانى: د. عەبدوللا ئىنجەكان

كو روومەتدار بوون ل ورا پير و كال
دەستى مېشان ناخن ئاقا گەرم و سار،
دخووزم شا بېم ب ئەقلى چاردهسال
باوهرى دوور و كوور، ناكل ب سينور،
ژ شى يە كو موھيم بوو ل ور كۆتن،
ژ بەر كو ژ دەف ھاتبوو ئاقىتن.

دخووزم تىكەقم ئاق شقانان،
شا بېم ب دەشت و زوزانان،
گاقا رىوى مە دگەل كاروانان،
دفرۆشم جاو و قەھوھ و ئەمبەران،
دخووزم ببۆرم شقەرىيان
كو ژ چۆلان بەر بى بازاران...

بەرژىر و بەرژور د ئاق كەفر و زناران
پاقژ دكم دل ژ كۆفانان
ژ تە دبىژم، ئەى حافر، سترانان
گاقا دسترى سەروانى كاروان
ل سەر پشئا ھىشترى ب دل و جان
دا كو بترسىن رىبران و شىيار كە ستىران.

دەرزىن باكور و باشوور و رۆژھلات،
دەھژن ئىمپاراتور، ھلدشن سەلتەنات؛
ھيجرەت بگە تو بەر ب رۆژئاقايا پاك؛
دا كو بېھنا ئەشیرتى تو ھلىن،
ھەم ب ستران و ئەقىن و نوشىن،
بگە جوان تە، كانيا خزى، ئاقا حەيات.

ل وىرى، ل وارى پاكى و عەدالەتى
دخووزم تىكەقم ل پەى شوپى
دەستىكا كوراھيا ئىنسانىيەتى
كو ھىژ ھلگرن ژ خوهدى
ئەمر و نەھيان ب زارى جەماعەتى
و سەرى ئائىشىنن تو جارى ب تەفەرۋاتى.

دخوازم ل همام و مهیخانه بیان

ته یاد بکم، حافظی پیرۆز،

گافا رادکه یار وی خلیبا سهرچاقان

دهه ژینه زونفین نه مبهری و که زیبان

به لی، پسه پسا نه فینیا شاعران

هوریبان زی دهرده خه ژ ریبان.

زهار ژی را چاقنه باریبی نه کن!

یان ژی نه قی ژی را زنده نه بین!

بزانین، کو گوتین هه لبه ستان

ل دهرگاهی جه ننه تی دخن

هه ردهم ب ناوازهک نهرم و نارین

دا کو بزین ب ژیبانهک جاویدان.

* جوهان وولفگانگ فون گوته (۱۷۴۹-۱۸۳۲)

ناقه کی پر-رهنگی ژ دیروکا نالمانه.

گوته د مالباته که ئاریستوکرات ده ل بازاری

فرانکفورتی تی دنی. د زاروکتیا خوه ده نهو ژ

ماموسته یین تایبهت د هیلین جهی-جهی ده پهرودیه که

باش دگره. مهراقا ویبا ژ بو زمان و هونه ری تا دگه پزه

فان ده مین هان. شیرا ویبا پیشین ژی هه ژ فان سالانه.

وه کو ستیگان زویگ ژی دیپزه، نهو د ههشت سالیبا

خوه ده دست ب نقیسکاری دکه و هتانی چهند سیتان

بهریبا مرنا خوه وهک شاعر و نقیسکار دنقیسه.

ههرچقاس نهو وهک شاعره کی وهره ناس کرن ژی،

وی د ته فاهیا جوره یین نه دهبیاتی و گهلهک هیلین

ژ نه دهبیاتی دوور ده ژی بهرهم دانه ژ بلی رومان،

نوئویوگرافی، شانۆ، لیکولین ل سهر نه دهبیاتی

و ته بیعتی ب دهان بهرهم یین وی هه نه، یین کو د

کانونا نه دهبیاتی نالمانی ویا جیهانی ده جیه کی بهرز

گرتنه.

گوته ل سهر داخوازا باقی خوه د ناقهرا ۱۷۶۵-

۱۷۶۸ ان ده ل بازاری له پزگی، کو وی ده می وهک

ناقه ندا رهوشه نبری دهاته دیتن، بهشا هقوقی دخوینه.

پشتی ناقهرا دو سالان نهو ل سترابورگی خوه ندنا خوینا

قی به شیخ دقه دینه. د ناقه ری ده دهرسین کیمیا، ره سم،

نوژداری و یین ژ هیلین دن ژی دگره. د ۱۷۷۱ ای ده

نهو قه دگره فرانکفورتی و ل ور ده ست ب پاریزه ریسی

(تافوکات) دکه. هه رد قی ده ری ده ژ کوفارین نه ده بی

ره نقیسین ل سهر تیوریا نه دهبیاتی دنقیسه، کو ژ بو

دهورا ستورم و درانگ دین بنگهه. د سالا ۱۷۷۴ ان ده

پشتی هن نه فینداری یین خوه نهو رومانا نیشین "ویرتهری

جوان" دنقیسه، کو نه ته نی ل نالمانیای هه روها ل

نه وروپایی دبه پرفروشتین. پشتی هن بهرهم و

بوویه ری دن نهو د ۱۷۷۵ ان ده دچه بازاری و هماری.

ل فر د کارین دهوله تیین جهی-جهی ده (سه روکی

کومیسویونا ئاقا کرنا ریبان، یان ژی کومیسویونا شهر)

دخه بته. ژ بهر کاری کومیسویونا کومری مهراقا ل

سهر که فر و دهوله مه ندی یین بن نه ری ب وی ره چیدبه

و نهو ل سهر فان مژاران لیکولینان دکه. هه تانی سالا

۱۷۸۶ هم دنقیسه و هم ژی کارین دن د بهر ره

دکه. د ناقهرا سالین ۱۷۸۶ و ۱۷۸۸ ان ده نهو دچه

ئیتالیایی دگره. پشتی قه گهرا خوه گوته ژ کارین

دن ده ست بهر دده و دبه بهرپرسی ساری یین چاندی

و بهرودیه یی (زانکویا جه نایی، شانۆ، پرتوکخانا و

دبستانا ره سمی).

دوستی و هه فالتیبا ویبا ب فوره دیک سچیلر قه

د فان سالان ده دهستی دکه و هه تانی مرنا سچیلر

(۱۸۰۵) دکودینه.

نهو هه رد وی ده می ده رومانا خوه ویله یلم مایستر

دقه دینه. گوته د شیری ده فورمین جهی-جهی بکار

تینه و گهلهک بسهرکه تیبه. د ۱۸۰۶ ان ده نهو

فاوست دقه دینه. سالین پشتی قی ژی ب نقیسینا

گهلهک بهرهمان دهرباس دین. گوته نوئویوگرافیا

خوه، کتی یین د بن ناقی گهرا ئیتالیایی و گهلهک

بهرهم یین دن دنقیسه.

بهرهم ما ویبا سالین کالتیسی (۱۸۱۹) دیوانا

روژهلات و روژناقیه، کو د بن ته سیرا حافظ ده دهرتی

هولی.

د ۲۲ یی نادارا ۱۸۳۲ یان ده د ۸۲ سالیبا خوه ده نهو

ل و هماری و هفات دکه.

ته سیتا ستیقن زویگ، کو دیپزه "نالمان ب

هینبونا نقیسی را گوته ناس دکن"، هی ژی راسته،

لهورا د ته فاهیا قادین پهرودیه یی ده مروف راستی

ناق و بهرهم یین وی تی.